

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2016. október 13.*

„Előzetes döntéshozatal — Elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások — 2002/21/EK irányelv — A 4. cikk (1) bekezdése — A nemzeti szabályozó hatóság által hozott határozattal szembeni jogorvoslathoz való jog — Hatékony jogorvoslati mechanizmus — A nemzeti szabályozó hatóság határozatának hatályban maradása a jogorvoslat elbírálásáig — A nemzeti szabályozó hatóság határozatát hatályon kívül helyező nemzeti bírósági határozat időbeli hatálya — A nemzeti szabályozó hatóság határozata visszaható hatályú hatályon kívül helyezésének lehetősége — A jogbiztonság és a bizalomvédelem elve”

A C-231/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság, Lengyelország) a Bírósághoz 2015. május 21-án érkezett, 2015. február 18-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej,**

a **Petrotel Sp. z o.o. w Płocku**

és

a **Polkomtel Sp. z o.o.**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: M. Ilešič tanácselnök, A. Prechal, A. Rosas, C. Toader és E. Jarašiūnas (előadó) bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej képviselőjében L. Ochniewicz radca prawny,
- a Petrotel sp. z o.o. w Płocku képviselőjében K. Stempel adwokat,
- a Polkomtel sp. z o.o. képviselőjében E. Barembruch radca prawny,

* Az eljárás nyelve: lengyel.

- a lengyel kormány képviselőjében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében G. Braun, J. Hottiaux és L. Nicolae, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2016. június 14-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2009. november 25-i 2009/140/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2009. L 337., 37. o.) módosított, az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („Keretirányelv”) (HL 2002. L 108., 33. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 349. o.; a továbbiakban: keretirányelv) 4. cikke (1) bekezdése első albekezdése első és harmadik mondatának, valamint második albekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az egyfelől a Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej (az elektronikus kommunikációs hivatal elnöke; a továbbiakban: az UKE elnöke) és a Petrotel sp. z o.o. w Płocku (a továbbiakban: Petrotel), másfelől a Polkomtel sp. z o.o. között azon határozat tárgyában indult jogvita keretében terjesztették elő, amelyet az UKE elnöke hozott az e két vállalkozás között a Polkomtel által a mobiltelefonhálózatában alkalmazott hívásvégződtetési díjak tárgyában indult eljárásban.

Jogi háttér

- 3 A keretirányelvnek a nemzeti szabályozó hatóság által hozott határozattal szembeni jogorvoslati jogot szabályozó 4. cikke (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok biztosítják, hogy nemzeti szinten létezzenek olyan hatékony mechanizmusok, amelyek keretében a nemzeti szabályozó hatóság határozata által érintett minden felhasználó, illetve elektronikus hírközlő hálózatokat szolgáltató vagy elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújtó vállalkozás a határozat ellen a felektől független jogorvoslati szervnél jogorvoslattal élhet. E szervnek, amely lehet bíróság, rendelkeznie kell a feladatai hatékony elvégzését lehetővé tevő megfelelő szakértelemmel. A tagállamok biztosítják az ügyek érdemi elbírálását, továbbá azt, hogy hatékony jogorvoslati mechanizmus álljon rendelkezésre.

A jogorvoslat elbírálásáig a nemzeti szabályozó hatóság határozata hatályban marad, kivéve ha a nemzeti jogszabályokkal összhangban ideiglenes intézkedéseket hoznak.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 4 Az alapeljárást megelőző eljárásban az UKE elnöke a releváns piac vizsgálatát követően 2008. szeptember 30-án határozatot hozott, amelyben kötelezte a Polkomtelet – mint az érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkező vállalkozást – arra, hogy a mobiltelefonhálózatában alkalmazott, beszédcélú hívásvégződtetési díjait az e határozatban meghatározott mértékűre igazítsa (a továbbiakban: 2008. szeptember 30-i határozat). A Polkomtel keresetet indított e határozattal szemben.

- 5 Miközben a 2008. szeptember 30-i határozattal szembeni kereset tárgyában indult eljárás az illetékes bíróság előtt folyamatban volt, a Polkomtel többek között a mobiltelefon-hálózatában alkalmazott, beszédcélú hívásvégződtetési díjak módosítására vonatkozó tárgyalásokat folytatott a Petrotellel. Mivel e vállalkozások nem jutottak megállapodásra, a Petrotel a köztük lévő jogvita rendezése iránti kérelemmel fordult az UKE elnökéhez.
- 6 A 2008. szeptember 30-i határozatot végrehajtó 2009. március 17-i határozatában az UKE elnöke azt a döntést hozta e jogvita tárgyában, hogy többek között módosította a Petrotel és a Polkomtel közötti, a Polkomtel mobiltelefon-hálózatában alkalmazott, beszédcélú hívásvégződtetési díjakra vonatkozó szerződési feltételeket (a továbbiakban: 2009. március 17-i határozat). Az UKE elnöke e határozatával kötelezte a Polkomtel díjainak a 2008. szeptember 30-i határozatában meghatározott mértékű kiigazítására. A Polkomtel a 2009. március 17-i határozattal szemben is keresetet indított a Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (varsói regionális bíróság – verseny- és fogyasztóvédelmi bíróság, Lengyelország) előtt.
- 7 Miközben a 2009. március 17-i határozattal szembeni kereset folyamatban volt, a 2008. szeptember 30-i határozatot hatályon kívül helyezte a Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (varsói regionális bíróság – verseny- és fogyasztóvédelmi bíróság) 2011. március 23-i ítélete, amelyet a Sąd Apelacyjny w Warszawie (varsói fellebbviteli bíróság, Lengyelország) 2012. január 30-i ítélete helybenhagyott.
- 8 A Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (varsói regionális bíróság – verseny- és fogyasztóvédelmi bíróság) 2012. október 26-i ítélete egyben hatályon kívül helyezte a 2009. március 17-i határozatot azzal az indokkal, hogy e határozat – amely a 2008. szeptember 30-i határozatot hajtotta végre – már nem rendelkezett alappal, mivel a 2008. szeptember 30-i határozatban előírt kötelezettségeket visszaható hatállyal megsemmisítette. Ezért úgy ítélte meg, hogy a 2009. március 17-i határozat hatályon kívül helyezése a Polkomtel azon kötelezettségének visszaható hatályú megsemmisítését is eredményezi, hogy díjainak mértékét a 2008. szeptember 30-i határozatban meghatározott mértékűre igazítsa.
- 9 Az UKE elnöke és a Petrotel fellebbezést nyújtott be a Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (varsói regionális bíróság – verseny- és fogyasztóvédelmi bíróság) 2012. október 26-i ítélete ellen a Sąd Apelacyjny w Warszawie (varsói fellebbviteli bíróság) előtt, amely a 2013. szeptember 19-én hozott ítéletével elutasította fellebbezésüket, mivel többek között úgy ítélte meg, hogy e tárgyban nem kell alkalmazni a lengyel közigazgatási bíróságok ítélkezési gyakorlata által kialakított azon közigazgatási eljárási elveket, amelyek szerint a közigazgatási határozat hatályon kívül helyezése csupán *ex nunc* hatályú. Az UKE elnöke és a Petrotel felülvizsgálati kérelmet nyújtott be ezen ítélettel szemben a Sąd Najwyższy-hoz (legfelsőbb bíróság).
- 10 A kérdést előterjesztő bíróság egyet ért a Sąd Apelacyjny w Warszawie (varsói fellebbviteli bíróság) álláspontjával, és úgy ítéli meg, hogy az előző pontban említett közigazgatási eljárási elveknek az előtte folyamatban lévő ügy körülményeihez hasonló körülmények esetén történő alkalmazása nem teszi lehetővé az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 47. cikke és a keretirányelv 4. cikke szerinti hatékony bírói jogvédelemhez való jog biztosítását. Álláspontja szerint indokolt lenne, hogy az elektronikus hírközlési hálózatok és szolgáltatások szabályozásával kapcsolatos ügyekben eljáró bíróságok önálló megközelítésmódot alakítsanak ki a 2008. szeptember 30-i határozat hatályon kívül helyezésének joghatásaira vonatkozóan.
- 11 Kifejti, hogy e megközelítésmód szerint – az azonnal végrehajthatóvá vált és a 2008. szeptember 30-i határozatot végrehajtható – 2009. március 17-i határozattal szembeni kereset ügyében eljáró bíróság az előbbi határozat hatályon kívül helyezését követően módosíthatja a mobiltelefon-hálózatban a 2009. március 17-i határozattal érintett időszak során alkalmazott, beszédcélú hívásvégződtetési díjakat, vagy pedig hatályon kívül helyezheti a 2009. március 17-i határozatot, megsemmisítve ezáltal az említett díjak alkalmazásának az ugyanezen időszakra vonatkozóan megállapított kötelezettségét. Álláspontja

szerint a 2009. március 17-i határozat hatályon kívül helyezése nem sérti az elektronikus hírközlésre vonatkozó uniós jog hatékonyságát, és lehetővé teszi a nemzeti szabályozó hatóság számára, hogy a 2009. március 17-i határozattal érintett időszakra vonatkozóan új, a hálózatszolgáltatókat kötelező szerződésben előírt, a mobiltelefon-hálózatban alkalmazott, beszédcélú hívásvégződtetési díjak mértékét megállapító határozatot fogadjon el.

- 12 Azonban, mivel a Petrotel állítása szerint a 2009. március 17-i határozat hatálya a keretirányelv 4. cikke (1) bekezdésének második albekezdése értelmében fennmaradt, és mivel a 2008. szeptember 30-i határozat hatályon kívül helyezésének nem lehet *ex tunc* hatálya, a kérdést előterjesztő bíróság azt a kérdést teszi fel, hogy e rendelkezés korlátozza-e a tagállamok eljárási autonómiáját, és kifejti kétségeit azzal kapcsolatban, hogy milyen jelentést kell tulajdonítani az e cikk értelmében vett és a Charta 47. cikkével összefüggésben értelmezett hatékony bírói jogvédelem elve alkalmazásának.
- 13 Véleménye szerint, ha úgy tekintenénk, hogy a hatékony bírói jogvédelem elve lehetőséget biztosít a nemzeti szabályozó hatóság határozatának visszaható hatályú megváltoztatására vagy megsemmisítésére, az az elektronikus hírközlési hálózatokra és szolgáltatásokra vonatkozó uniós jog tényleges érvényesülésének elve és a hatékony bírói jogvédelem elve közötti egyensúly biztosítását szolgálja, és nem ellentétes a jogbiztonság és a bizalomvédelem elvével.
- 14 E körülmények között a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) az eljárást felfüggesztette, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni a [keretirányelv] 4. cikke (1) bekezdése [első albekezdésének] első és harmadik mondatát, hogy amikor valamely hálózati szolgáltató megtámadja a nemzeti szabályozó hatóságnak az említett szolgáltató hálózatában a hívásvégződtetésért felszámított díjakra vonatkozó határozatát [(első határozat)], majd a nemzeti szabályozó hatóság azt követő azon határozatát, amely oly módon módosítja az [első] határozat címzettje és valamely másik vállalkozás között létrejött szerződést, hogy az e másik vállalkozás által az [első] határozat címzettjének hálózatában létrejövő hívásvégződtetésért fizetendő díjakat hozzáigazítja az [első] határozatban meghatározott díjakhoz (végrehajtási határozat), akkor az [első] határozat megsemmisítését megállapító nemzeti bíróság a [keretirányelv] 4. cikke (1) bekezdésének [második albekezdésére] és a végrehajtási határozat által kedvezményezett vállalkozásnak a bizalomvédelem vagy a jogbiztonság elvéből eredő érdekeire tekintettel nem semmisítheti meg a végrehajtási határozatot, vagy úgy kell-e értelmezni a [keretirányelvnek] az Alapjogi Charta 47. cikkével összefüggésben értelmezett 4. cikke (1) bekezdése [első albekezdésének] első és harmadik mondatát, hogy a nemzeti bíróság megsemmisítheti a nemzeti szabályozó hatóság végrehajtási határozatát és ennek folytán a bírósági határozathozatalt megelőző időszak tekintetében megszüntetheti az abban előírt kötelezettségeket, amennyiben feltételezi, hogy ez szükséges a nemzeti szabályozó hatóságnak a később megsemmisített [első] határozatban előírt kötelezettségek végrehajtására szolgáló határozatát megtámadó vállalkozás hatékony jogvédelmének biztosításához?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

Az elfogadhatóságról

- 15 A Polkomtelt azt állítja, hogy a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) által előterjesztett kérdés elfogadhatatlan, egyfelől azért, mert a kérdést előterjesztő bíróság nem pontosította a lengyel jog alkalmazandó rendelkezéseit, és nem ismertette konkrétan a nemzeti jogi rendelkezések és az értelmeztetni kívánt uniós jogi rendelkezések között általa felállított kapcsolatot, másfelől pedig azért, mert az előterjesztett kérdés általános jellegű és hipotetikus, mivel arra irányul, hogy a valamely nemzeti szabályozó hatóság határozatát hatályon kívül helyező nemzeti bírósági határozat hatásainak általános értékelését kérje, noha ezen értékelés nem szükséges az alapjogvita eldöntéséhez.

- 16 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a nemzeti bíróság által saját felelősségére meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér alapján – amelynek helyállóságát a Bíróság nem vizsgálhatja – az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A Bíróság csak akkor utasíthatja el a nemzeti bíróság által előterjesztett kérelmet, ha az uniós jog kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (2016. április 16-i Polkomtel-ítélet, C-397/14, EU:C:2016:256, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 17 Márpedig a jelen esetben nem ez a helyzet. Ugyanis egyfelől a kérdést előterjesztő bíróság megfelelően ismerteti a ténybeli és a jogi háttérrel, valamint a lengyel bíróságok ítélkezési gyakorlatának elemzését ahhoz, hogy lehetővé tegye az előterjesztett kérdés terjedelmének meghatározását. Másfelől az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből egyértelműen kitűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy a keretirányelv 4. cikkének (1) bekezdése lehetővé teszi-e a nemzeti bíróság számára a nemzeti szabályozó hatóság határozatának visszaható hatályú hatályon kívül helyezését, és hogy az e kérdésre adandó válasz a Sąd Apelacyjny w Warszawie (varsói fellebbviteli bíróság) azon ítéletével szemben benyújtott fellebbezésekről való döntéshozatalhoz szükséges, amely visszaható hatállyal megsemmisítette a 2009. március 17-i határozatot.
- 18 Következésképpen az előterjesztett kérdés elfogadható.

Az ügy érdeméről

- 19 A kérdést előterjesztő bíróság kérdése lényegében arra irányul, hogy a keretirányelvnek a Charta 47. cikkével összefüggésben értelmezett 4. cikke (1) bekezdése első albekezdésének első és harmadik mondatát, valamint második albekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a nemzeti szabályozó hatóság határozatával szembeni kereset tárgyában eljáró nemzeti bíróság visszaható hatállyal hatályon kívül helyezheti e határozatot, amennyiben a keresetet indító vállalkozás jogai hatékony védelmének biztosítása érdekében azt szükségesnek ítéli.
- 20 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság korábban már kimondta, hogy a keretirányelv 4. cikke a Charta 47. cikkében biztosított hatékony bírói jogvédelem elvének kifejeződése, amelynek értelmében a tagállamok bíróságainak feladata a jogalanyok számára az uniós jogból eredő jogaik bírói védelmének a biztosítása (lásd ebben az értelemben: 2015. január 22-i T-Mobile Austria ítélet, C-282/13, EU:C:2015:24, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 21 Így a keretirányelv 4. cikke (1) bekezdése első albekezdésének első és harmadik mondata olyan hatékony jogorvoslati mechanizmusok létrehozatalára kötelezi a tagállamokat, amelyek keretében a nemzeti szabályozó hatóság határozata által érintett minden felhasználó, illetve elektronikus hírközlő hálózatokat szolgáltató vagy elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújtó vállalkozás jogorvoslattal élhet a határozattal szemben. Ugyanezen bekezdés második albekezdése értelmében a jogorvoslat elbírálásáig a nemzeti szabályozó hatóság határozata hatályban marad, kivéve ha a nemzeti jogszabályokkal összhangban ideiglenes intézkedéseket hoznak.
- 22 A keretirányelv fent említett 4. cikkének (1) bekezdése nem ír elő különös eljárási szabályokat a hatékony jogorvoslati mechanizmus biztosítására vonatkozó kötelezettség végrehajtása érdekében, és nem szabályozza a nemzeti szabályozó hatóság határozatát hatályon kívül helyező nemzeti bírósági határozat időbeli hatályát.
- 23 Az ilyen tárgyú közösségi jogszabályok hiányában főszabály szerint a tagállamok feladata, hogy eljárási autonómiájuk keretei között, valamint az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvét tiszteletben tartva meghatározzák az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló keresetekre alkalmazandó eljárási

szabályokat (lásd analógia útján: 2010. március 18-i Alassini ęs társai ítélet, C-317/08–C-320/08, EU:C:2010:146, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2013. június 27-i Agroksulting-ítélet, C-93/12, EU:C:2013:432, 35. pont).

- 24 Erre tekintettel, amint az a jelen ítélet 20. pontjából következik, a keretirányelv 4. cikkének (1) bekezdése, amely előírja a hatékony jogorvoslati mechanizmus biztosításának kötelezettségét, a jogalanyok uniós jogból eredő jogai hatékony bírói védelme elvének kifejeződése (lásd ebben az értelemben: 2007. március 13-i Unibet-ítélet, C-432/05, EU:C:2007:163, 44. pont), amely elvet a Charta 47. cikke biztosít ęs amelyet minden esetben tiszteletben kell tartani.
- 25 Ezért a nemzeti szabályozó hatóság határozatával szembeni kereset tárgyában eljáró nemzeti bíróságnak lehetőséggel kell rendelkeznie e határozat visszaható hatályú hatályon kívül helyezésére, amennyiben a keresetet indító vállalkozás jogai tényleges védelmének biztosítása érdekében azt szükségesnek ítéli.
- 26 A keretirányelv 4. cikke (1) bekezdésének második albekezdése nem zárja ki ęs nem is korlátozza e lehetőséget.
- 27 E rendelkezésből ugyanis csak az következik, hogy a nemzeti szabályozó hatóság határozatával szembeni keresetnek nincsen felfüggesztő hatálya, kivéve ha a nemzeti jogszabályokkal összhangban ideiglenes intézkedéseket hoznak. A nemzeti szabályozó hatóság határozata tehát főszabály szerint alkalmazandó az eljárás időtartama alatt, ami nem előlegezi meg azon lehetőséget, hogy ezen eljárás végén visszaható hatállyal hatályon kívül helyezik az említett határozatot, amennyiben a nemzeti bíróság a keresetet indító vállalkozás jogai tényleges védelmének biztosítása érdekében azt szükségesnek ítéli.
- 28 Egyebekben – amint azt a kérdést előterjesztő bíróság megjegyezte – a nemzeti bíróság azon lehetősége, hogy visszaható hatállyal hatályon kívül helyezze a nemzeti szabályozó hatóság határozatát, nem ellentétes a jogbiztonság ęs a bizalomvédelem elvének tiszteletben tartásával.
- 29 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a jogbiztonság elve, amellyel a bizalomvédelem elve szükségszerűen együtt jár, megköveteli egyrészt, hogy a jogszabályok egyértelműek ęs pontosak legyenek, másrészt hogy a jogalanyok előre láthassák azok alkalmazását (lásd ebben az értelemben: 2009. szeptember 10-i Plantanol ítélet, C-201/08, EU:C:2009:539, 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2015. június 11-i Berlington Hungary ęs társai ítélet, C-98/14, EU:C:2015:386, 77. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 30 A keretirányelv 4. cikke (1) bekezdése második albekezdésének szövegéből egyértelműen következik, hogy e rendelkezés értelmében csak a jogorvoslat elbírálásáig marad hatályban a nemzeti szabályozó hatóság kereset tárgyát képező határozata. E körülmények között az említett irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében foglalthoz hasonló kereset feleinek minősülő gazdasági szereplők joggal nem bízhatnak abban, hogy a nemzeti szabályozó hatóság szóban forgó határozatának hatályon kívül helyezése esetén e hatályon kívül helyezés nem vált ki *ex tunc* hatásokat.
- 31 A fenti megállapítások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a keretirányelvnek a Charta 47. cikkével összefüggésben értelmezett 4. cikke (1) bekezdése első albekezdésének első ęs harmadik mondatát, valamint második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy a nemzeti szabályozó hatóság határozatával szembeni kereset tárgyában eljáró nemzeti bíróság visszaható hatállyal hatályon kívül helyezheti e határozatot, amennyiben a keresetet indító vállalkozás jogai hatékony védelmének biztosítása érdekében azt szükségesnek ítéli.

A költségekről

- 32 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

A 2009. november 25-i 2009/140/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („Keretirányelv”) 4. cikke (1) bekezdése első albekezdésének első és harmadik mondatát, valamint második albekezdését – az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével összefüggésben – úgy kell értelmezni, hogy a nemzeti szabályozó hatóság határozatával szembeni kereset tárgyában eljáró nemzeti bíróság visszaható hatállyal hatályon kívül helyezheti e határozatot, amennyiben a keresetet indító vállalkozás jogai hatékony védelmének biztosítása érdekében azt szükségesnek ítéli.

Aláírások